

AKATALPA

Eylül 2008 - Sayı 105

Aylık Edebiyat Dergisi

ISSN 1305 - 7685

ŞİİR YAZMAYAN BİRİNİN ŞİİR DERGİSİNDE İŞİ NE?

Ramis DARA

Eskiden Türkiye’de şiir üzerine söz söyleyen etkili kişiler bizzat şiir yazmayan kişiler arasından çıkardı. Ataç, Memet Fuat, Mehmet H. Doğan. Hatta şiir ağırlıklı en iyi dergiler de Memet Fuat örneğinden yola çıkarsak, bu tür kişilerin yönetiminde yayımlanırdı.

Eskiler çöpte şimdi; adını andıklarım tarihte.

Şimdi şiir ortamında artık sadece şairler var. Şiir yazmayan kişilerden şiirle cidden ilgilenen kimse yok gibi bir şey. Bu açıdan kendimi Orhan Koçak’la birlikte kelaynak kuşu gibi görüyorum. Farklı bağlamda bir de Tuncer Uçarol.

Biz de eskiden kalan birikimimize, kişisel tarihimize sahip çıkma adına direndik, direniyor gibiyiz biraz.

Bakın; içinde şiir yayımlanan hemen hemen bütün dergileri şairler çıkarıyor artık. Bütün şiir yıllıklarını hem de neredeyse her kentte birer adet olmak üzere şairler çıkarıyor.

Özneyle nesnenin birbirine karıştığı bir ortam olup çıktı şiir dünyacığımız.

Bu durumun ayırımına çok özel bir şeyden hareketle vardım biraz da.

2000 Ocağında Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi dekanı Ali Özçelebi’nin manevi şemsiyesi altında, benim, “yayın politikası ve ürün seçiminde genel belirleyici tavrım dışında hiçbir şeye dokunmam” anlayışım; Melih Elal’ın işçilik ve titiz takipçiliği; Serdar Ünver’in “tashihi ben yapar, dışarıyla bağlantıyı kurarım” sözü ve kolaylaştırıcılığında kurduğumuz *Akatalpa* dergisinde; artık, 1990 sonlarıyla 2000’lerde şiir yazmaya başlayan şairler arasında adı en son akla gelen, hatta hiç gelmeyen kişi olmaya başladım. Hemen her ay sunuş yazılarını (başyazı dememek için) yazma çabalarım karşınlı.

(Şiir yazmayan biri dergide düşünemediği için şüphesiz, Sevgili Melih’imizi İzmir’den şiir yazan Sevgili Melih Elhan’la birleştirdiler bu arada.)

Bırakınız *Akatalpa*’nın internet adresini, kişisel internet adresime, 1980’lerden bu yana her yıl ücretini ödediğim kişisel posta kutuma bile sıklıkla derginin

Yusuf ALPER

KİM

Çaresizliğin yürekleri burktuğu bu sonsuz çölde
Sonsuz karmaşasında makine seslerinin
Yeniden var oluşun ardındaki karıncalar

Sonrasız bir telaşla durmasız çırpınarak
Yavrularına uçmayı öğreten kuş
Kanatları yolunmuş, yaralı kuş
Balmumundandı onlar eridiler güneşle

Sisif kayasını dağa çıkaran derviş
Çıkmaz diye, uçmaz diye kim demiş

şairleri adına, ya da hiç ad yazılmadan, olmazsa “arkadaşlar” diye başlayan iletiler, mektuplar, gönderiler gelip duruyor.

Bu durumda, kardeşim Melih Elal’a yönelik saygı, sevgi ve güvenimden, kişisel meşgalemenden hareketle, birkaç yıl dergi yönetiminden iyice uzaklaşmış gibi durmam da yol açtı desem, değil. İnternet adresimize gelen, bir şiir gönderimi mektubunun hitabında, örneğin derginin çevresinde yer alan şairlerin adları tek tek sıralanıyordu da sadece Melih’le ikimiz yoktuk!

Aynı kişi sonuç almakta zorlanınca, sonra sonra derginin neredeyse bütün şairlerine yönelen hitaplarla ürünler yolladı; ama bir türlü, özür dilerim, dağdan sözde-kente küfürler savuran saklı mahreci bulamadı!

Anladım ki gittikçe şiddet kazanan şu hastalıklı durum söz konusuydu:

Sairlere göre adam şiir yazmıyor, sair unvanı taşımıyorsa, adam mı sayılırdı? Böyle birinin şiir ya da şiir dergisinde ne işi vardı?

Sahi, benim bu dergide ne işim var?

Erken 1990’lardan bu yana, niye hâlâ, ve inatla?..

Yusuf Alper, İlkay Aşık, Halûk Cengiz, Ramis Dara, Nuri Demirci, Gültekin Emre, Mustafa Emre, Ersan Erçelik, Mehmet Güler, Hilmi Haşal, İlhan Kemal, Mehmet Sadık Kırımlı, Cihan Oğuz, Fergun Özelli, İhsan Tevfik, İhsan Üren, Halim Yazıcı.

ŞİRSELLEŞTİREMEDİKLERİMİZDEN MİSİNİZ?

Cihan OĞUZ

Şairin ve özde edebiyatçının önünde çok önemli bir soru var: Hayat nereye gidiyor? Belki bizden önceki birkaç kuşak da bu soruyu içinden gizli gizli sordu. Hatta belki yanıtını buldu da kendine saklamayı tercih etti. Bilinmez. Ama soru hiç değişmedi. İhtimal ki bütün şura veya edebiyatçı takımı yaşadığı koşulları kendine yakıştıramayıp feveran edip durdu.

Peki, feveran etti de ne değişti? Soruyu biraz daha *şeytani* tarzda soralım: Yakınmaktan başka sermayesi olmayan kalemşörlar niçin sızlanmaktan öte bir adım atamadı?

Hayatın bir yere gidip durduğu yoktu aslında. Şair/yazar duraksamıştı. Olup biteni anlamaya mecali yoktu. Çünkü tükenmeyi baştan seçmişti. Doğru mu?

Soruyu bir *yaşama biçimi* gibi ortaya atıp yanıtını ertelemek kolaydı. Zor olansa o yaşama biçimini değiştirme gayretiydi. Olmadı.

Şairi zavallılaştıran bu tercih, edebiyatın genlerine dek nüfuz etti. Hoyrat bir ademoğlundan ibaret oldu şair. Derviş gibi ezildi, horlandı. Ama memnundu halinden. Okları yedikçe, yaya sevdalandı. Kalbine nişan alan bütün sinsî haramilere gizli hayranlık besledi.

Haydi o şair takımı kendine bir milat bulup bunca yıl oyalandı. Devrini kapatıp bir köşeye sindi. Peki şimdiki kuşağın pervasızlığını nasıl açıklayacağız?

Eskiler müşkülpesent ve mustarıptı. Yeniler ise -sözde- müteşebbis. Neyin peşindeler? Ödülün. Şöhretin. Bir adım önde olmanın. Yani kendilerine yakıştırdıkları bir avuç kuş yemi.

Ya kişilikleri? Kim bilir kimlerin gölgesine sinmiş, gezinip duran karınca sürüsü.

Özgürlük? Arada bir bağırıp çağırma serbestisi. Şanına uygun, yakın geçmişine hâlel getirmeyecek sınırlarda.

Eskilerin getirip miras bıraktığı bu edebi genler, elbette kalbi de parçalayacak, beyni de. Varsa.

Aksi halde vücudun yeni atmosfere kucak açması imkânsız. Orada ne eskiyi çağırıştıran gölge oyunları olacak, ne yeniye cila çeken ruhsuz pusat.

Şiirin/edebiyatın yepyeni sayfası öyle bir *densizlik* taşımalı ki, milim hata yapmayayım diye kâbuslara gark olmalı şura ve yazar. Neyi göze alarak? Belki de son nefesine kadar hiçbir dergide yer bulamama pahasına.

Sahi, öldükten sonra arkanızdan yazılacak onca satırın, yıllar sonra çocuklarınızın evine konuk gelecek çeyrek akıllı entelektüellere -yemekten sonraki keyifli kahve molasında- gösterilecek küçük birer kırıntıdan başka ne anlam taşıyacağını sanıyorsunuz? Tabii içlerinden dökülen "*Vallahi sıkı yazmış pezevenk*" methiyesi de cabası.

O zaman soruyu değiştirelim: *Hayat neredeydi?*

Biz kendi gölgemizin aksine koşar adım giderken niçin bahtsızlığımızı gösteren bir merceğe kadar zalimdi?

Fergun ÖZELLİ

İNADINA

- hep oradayım
hiçbir yerde

sesim de kayıtlı
suretim de

yürüyorum; çıkış yok
dönüyorum; giriş kayıp

içine doğduğum bu yer
geniş bir hapishane!

- olsun
yık duvarı! fırla!

inadına bak uzağa
inadına!

ten ne ki, gövde ne ki
sabah çiyi, erken düş

uzansan, tutuversen
yırılacak perde

Şiirlerdeki her dize, romanlardaki her kahraman, öykülerdeki her final bir şerit gibi onun kıvrımlarına uzanırken, hayat neden bizden bu kadar çabuk vazgeçmişti?

Yalnız mıydık? Evet. Yoksa şiirin esamesi mi okunurdu? Ama niçin öksüz bırakıldığımızın edebi bir izahı var mı?

Hayır, on yıl veya bir asır sonraki kuşaklardan aman dilenmiyoruz. Bizim yitişimizdeki *efsanevi virgül*, dünyanın tepetaklak olmaya yüz tuttuğu bir döneme rast gelmesindedir. Orada kabahat aramaktansa, süreç geciktiği için dua etmek daha akıllıca.

Virgül. Çünkü hiçbir zaman nokta koymayı düşünmedik. En budalamız bile.

Şiir ne zaman mı yapayalnızlıktan usandı? Şairler fütursuzca dizelere hücum ettiği an. Öyle dengesiz bir akındı ki bu, bütün küheylanlar yoruldu. Nefesi çatladı her birinin. Sanki dünyadaki bütün kelimeler talan ediliyordu da, heybesine doldurması için şairlere ayrıcalık tanınmıştı. Hiç olmadı öyle bir şey. En berbat şair bile iki dizecik yazabilmek için gecelerini gündüzüne kattı. Uykusuzluğun şiirini kaleme aldı gizliden gizliye. Beğenilmediyse eğer, ara sıra gözünü çaktırmadan açtığı içindir.

Şimdi dönüp dolaşıp yolun sonuna geldik. Ömrümüzün beşte üçü bitti neredeyse. Belki bir noktadan sonra yaşadıklarımız tanrının bize bahsettiği *bonuslardır*, kim bilir. Ama önümüzde o koskoca soru olanca heybetiyle duruyor: Hayat niçin bizim canımızı bu kadar acıttı?

Nuri DEMİRCİ

MİNYATÜR

Ülkeni boydan boya geçen çocuktan bir haber alacaksın
Yüzüyle değiştir yüzünü, onu benim için öp
Böylece mayhoş dudaklarınla kendini öpmüş olacaksın
Cam kum değildir artık, ama kumun bir harfini taşır
Çocuktan havalanan kuşu kanatlarından tanıyacaksın

Sana dünü getirdi, yorgundur şimdi
Beyaz gömleğini sıyr, havlu koy terli sırtına
Ters yüz et ceplerini, ağırlığından kurtar
Tahta bir kutuya koy kurşunkalemlerini
Dikkat et, kâğıtlara tutunan
Parmaklarını uçurmasın rüzgâr

Tırnaklarını içine çekerek okşa saçını
Güneşte duruyorsa gölgeni kendinde tut
Yağmurluysa bırak ıslansın
Yaslansın bir duvara, göz göze geldiği yarına baksın
Sen onu hatırladıkça ağla
O seni unutmak için ağlasın

O senin arkanda değil, sen onun önündesin
Yolunu tarif etme, ayak izlerini sil
Önünü aç zamanın
Kubbenin altına çekil
İlahıyla yüz yüze gelen çocuk diz çöktüğünde
Mihrabı sen olmayacaksın

Ersan ERÇELİK

BAHAR YAZITLARI

9. Parmaklarının Ucunda

Belki sessizlikti baharla yan yana koyduğum
fişkın rüzgârlarla kucaklaştığın göğsün

Ne bir martı dalgınca imzalıyor gökyüzünü
ne de çıtı çıkıyor biçilen çimlerin

Parmaklarının ucunda aydınlanıyor ufuk

Yoncaların ezilişinden
patlayan tomurcuklardan anlıyorum gelişini

Soğuk sularla yıkamışsın tenini
içimden sular dökerek geçiyorsun çırılçıplak

Ayaklarının ucunda toplanıyor masmavi okyanus

Ne desem bir diken olup batıyor insana
ne desem yangın yeri bu ülke

Belki bir yenilgiydi gözlerin bordo ay yükselirken

Yaza az kaldı ama kötü korsanlarla birlikte
günbatımında yüzen gemi resmi duvarda

Kendimden kaçıp göğsünün sıcaklığına sığınıyorum

Hilmi HAŞAL

NOKTA ESKİZİ

Rüzgârla yarışan peri mi, pelerini gümüş Pegasus
değil belki ama görür delicesine özgür yeveleriyle
ışığın mutluluğuna teşnedir an'ı, uçuş sağaltımına

her yol siyah tırpanını taşır kaza anına, her yolcu
yanındaki koltuğu yastık -sevgili saçları- sanıp da
sarılır, rüzgârına bakılan elektrik telleri silsilesine
o an, okşar gibi şakakları-yanakları, alevlere gipta

sımsıcak tutunur her yolcu, sımsıcak yanındaki
yaşamayı, baştan çıkartıcı sevgili sayan her yolcu
kapılır, kamçılayan, coşturan büyü hal telkinine

korkunun kuluçka sessizliğidir, beyaz sille çizgisi
sonsuzluğa aday bir savrulma; nasıl vahşi aşksa o
seviştikçe ölümden korkmayı unutturan sarhoşluk
tüm dünyayı tarar, Pegasus, soluğu ışık hızıyla bir

sarılp yanındaki koltuğa kenetlenir; ufuk tayfına
yıllarca esirgenen ömür, yanılısına akışkanlığıyla
değer her noktası, rastlantı ejderinin yıkım payına.

İlhan KEMAL

ÖPÜŞ TADI

Tabusuz evler kondurmadayız kıyı sözlerden
Aşkın gamzelerindeki derine, aferin bize
Şakaklarımıza sarmaşıklar tırmanmış, bun'dan olmalı?!

Kimde konaklasa öpüşlerimiz
Dudak imlerimizden tanırız
Suya düşmüş ateş, çekmecede unutulmuş mektup
Çözülemeyen şifre, değil
Öpüşlerimiz gazele dokunuşu meltemin, tanıdık
Ona tin ulaştırın, hakkı eşit üleştirin.

Sütün ellerine bile beyaz bırakmalı!
Böyle haykırıyor öpüşlerimiz
Eski adamlara, yeni kızlara, anlayana.
Nerede görünseniz başınızı eğiyorsunuz,
Güle selam durmuşsunuz, belli.
(Öpüş, en içli selam. Deneyin, gül kurumayacak.)
Sonra "hıhı" diyorsunuz.

Adımızın fısıldandığı her ateşten
Çıkışsak, alnımızda yağmur dansı
Çöle çiğdem armağan olunmuşsak
Kuşkunun adresinde çocuklara park yapmışsak
Kavanozun dışından izlememişsek balı:
Yürek! Terini öpmeyi bildiğimizden olmalı...

Öpüş, değiştiriyor-dönüştürüyor çağı, dağı
Heey, bakmışsın senle öpüşüyoruz
Öğreniyorsun, selamın bu biçimini:
Baş eğmeden, kanatırca öperek,
Böyle de selamlanmış gül, iyi.

‘YENİ BİÇEM’İN ESKİ BİR SAYISI!

İhsan ÜREN

Mayıs ayı başında Mudanya'daki eve kitap seçerken elime geçen eski bir Yeni Biçem sayısı üzerine yazmak istiyorum. Haziran 1997 yılına ait, 50. sayı.

Buraya alacağım sayı, Ramis Dara'nın 50. sayı nedeniyle yazdığı “Beş, On, Otuz...” yazısı, Melih Cevdet Anday şiiri, Mehmet H. Doğan'ın “Çık Benim Şair Tabiatım”, Melih Cevdet Anday'a 9 Mayıs 1997'de fahri doktora unvanı verilmesi nedeniyle Sevgili Mehmet H. Doğan'ın yaptığı konuşmanın tam metni, 7. sayfada bir fotoğraf: Fahri edebiyat doktoru Melih Cevdet Anday, İhsan Üren, Mustafa Durak, Ramis Dara, Mehmet H. Doğan, Hilmi Haşal, Abdürrahim Korukçu...

Beşinci sayfada çerçeve içinde Anday'ın fotoğrafı ve “Ayıramıyorum” şiiri:

AYIRAMIYORUM

Yağmurun yıldönümüdür bu
Daha önce neden ölmedim

Şöyle ki ölüm hep gençleşir
Tanıdık beni gören bitki

Birazdan zamanın karanfilleri
Ay geldi sarmaşık ve böcek

Görmeli gözlerin gecelliğini
Burası deniz işte sonsuzluk

Ayıramıyorum kendimi

Melih Cevdet ANDAY
(*Yeni Biçem*, 50, Haziran 1997)

Melih Elal kardeşimiz “Ben de Bu Üniversitede Okumak İsterdim” adlı yazısında çok içten olarak özetle Melih Cevdet Anday'ın fahri doktor olduğu okulda okumak onurdur diyor... Yazının ikinci sayfasında Serdar Ünver, Mustafa Durak, Hulki Aktunç, Sina Akyol, Ramis Dara, İhsan Üren, Melih Elal, Hilmi Haşal'ın gömülmüş toplu fotoğrafları var.

1997'den bu yana ne çok fire vermişiz! Zamanın tırpanı ne yaman işlemiş! Melih Cevdet Anday, Salâh Birsal, Mehmet H. Doğan, Ali Püsküllüoğlu, Adnan Satıcı, Coşkun Yerli, Melih Elal...

Bu sayıda Sina Akyol'un unutulmaz şiirleri var. Haydar Ergülen'den yapılan “Bey'ler gidiyor. Makasçılar yolları açtı.” alınlık-alıntısından sonra başlayan Beyler Bıçaklar bunlardan biri:

BEYLER BIÇAKLAR

Edip Bey!.. Turgut Bey!..
Otursaydınız, birkaç satır daha!..

Mutfakta telaşla-
gümüş bıçaklar ovuyorduk.

Buyurun diyecektik,
artık kime sapsanız...

(Erken davranmanın inceliği:
Kendinize saptadınız.)

Sina AKYOL

SAKLADIK, GİZLEDİK, SIRLADIK SİZİ

-Mehmet H. Doğan'a, Süreyya Berfe'ye,
Melih Ergen'e-

Öküz altında buzağı vardı;
bahaneyle, Cemal Bey;
samanlığa sakladık,
sakladık sizi.

(...)

Rifat Bey, ne kadar zarifsiniz!
Elmanın kabuğu kadar.
Kafesler, alçak sedirler
kadar zarifsiniz.

(İdillerin yurduna,
çobanların sesine
gizledik sizi.)

(...)

Aksal Bey, denize bakmanın
rengi maviydi; sakindi
mavi kaya ... Sözün kıvamında,
mayalanmış ekşiye, Kaf
Dağının ardına; Zamana
sırladık sizi.

Zaman zengin.

Sina AKYOL

Genç yaşta yitirdiğimiz şairlerimizden; Adnan Satıcı'nın ve Coşkun Yerli'nin şiirleri de var dergide. Coşkun Yerli'nin ölüm haberini, denk gelmediği için verememiştik. Burada bir şiiriyle analım onu da:

ŞEY

İlk kez küçükken görmüş: Bahçe duvarının
Ardına mı gizlenmiş neymiş, darılıp...
Bir kez de evde, yatak yorgan yüklüğüne
Saklanmış, hastaymış, gelip alınından öpmüş

Hep peşindeymiş, ne zaman dönüp baksa
Yokmuş yerinde, marş söylerken törende
Yaramaz bebelerle müdürün kapısında
Babası Almanya'ya giderken, istasyonda

Suskun, üzüntülüymüş yüzü, solgunmuş
Her sevinçli ânında pencerede belirmiş
Bir çift göz gibiymiş, nedensiz sorgulayan

Kimi, neyi, anlamadığı. Bir şeylerin
Ardına mı gizlenmiş neymiş, darılıp...
Hiç konuşmazmış, severmiş, güzelmiş.

Coşkun YERLİ
(*Yeni Biçem* 50, Haziran 1997)

Derginin 40. ve son sayfasında çeviri şiirler yer alıyor. Geçenlerde ölen Ali Püsküllüoğlu'nun Siegfried Sassoon'dan iki çevirisi var. Sevgili Püsküllüoğlu'na rahmet dileyelim. Siegfried Sassoon (8 Eylül 1886- 1 Eylül 1967) İngiliz şairi ve romancısı. İlk şiir aşağıda:

DÜŞSEVERLER

Yurttaşdır askerler ölümün kurşunu ülkesinin,
Zamanın yarınlarından pay almaz onlar.
Dururlar öylece karar saatinde kaderin,
Her biri kavgalarıyla, kıskacıklarıyla, acılarıyla.
Andiçmiştir askerler eyleme; kazanmalıdırlar
Biraz ateşli, ölümcül yaşamlarıyla.
Düşseverdir askerler; başladığında ateşe toplar
Sıcak evlerini düşlerler ve temiz yataklarını,
[karılarıyla.

Görüyorum onları pis sığınaklarda, sıçanlar
[kemirmiş,
Ve yıkılmış siperlerde, sırlıklam yağmur altında,
Yarasalarla, top gülleleriyle düşlerini düş etmiş,
Yine de özlüyorlar dalga geçerek ve umutsuzca
Dinlenceleri, sinemaları, ağız dalaşlarını
Ve binip trene işe gitmeyi, sabahla.

(Siegfried Sassoon, Çeviri: Ali Püsküllüoğlu
Yeni Biçem, 50, Haziran 1997)

UZUNAKSAK

üstüm başım
çiçek tozları içinde
yüreğim çoktan firdöndü

bahar başka gelmiş diyorlar
oysa ben
hep aynı gördüm

düşerken çocuklar
yamacına bir dağın
ılgınlar sustu

bahar başka gelmiş diyorlar
baktım kimseler
kimsecikler yoktu

üstüm başım çiçek değil ha
mayın beneği
ey canlar bu nasıl nisan

her zaman bir kapı açılır
derdi gadınannem
nasıl kapıdır ki bu
kırk yıldır ağır

koş ey hızır
nasılsa mayıs yakın
bütün ilyaslarını çağır

üstüm başım mayın beneği
yüreğim bungun
bu bahar da böyle geçerse
ağacını uzun kesin tabutun

değil mi ki
ömrün gözü kör
hayat çoktan sağır

* 2008 yazının tırpanı, Türk edebiyatının iki seçkin adına ve dolaylı olarak bize değdi. Türkçenin büyük sözlükçüsü ve arı duru şairi Ali Püsküllüoğlu (1 Ocak 1935 -24 Haziran 2008) ile Türk romanının yeri doldurulmaz eleştirmeni Fethi Naci (3 Nisan 1927 - 23 Temmuz 2008), yaşarlarken sayfalarımızı onurlandırma inceliği göstermişti (Fethi Naci, "Edebiyatımızda Ölçüt Sorunu", *Yeni Biçem*, 13, Ağustos 1994); Bu Büyük Değerlerimiz bundan böyle, bizi eserleriyle desteklemeye devam edecektir. –*Akatalpa*.

* Dergimize yollanacak ürünler ile dergimiz çevresinde okunması istenen dergilerin postayla Ramis Dara PK 68 16371 Ulucami – Bursa adresine ya da ürünlerin Ramis Dara adına akatalpa@hotmail.com internet adresine ulaştırılması rica olunur.
* Aynı posta kutusu aracılığıyla bize ulaşan kitaplardan *denk düşenler* üzerine yazılacak kısa değerlendirmeler dergimiz sayfalarında kendisine yer bulabilecektir. Saygı ve sevgilerimizle. –*Akatalpa*.

Gültekin EMRE

Ahmet Erhan, kendi içinde çok gezindiği *Sahibinden Satılık*'taki şiirleriyle bu yılki Melih Cevdet Anday Şiir Ödülü'nün sahibi oldu. *Alacakaranlıktaki Ülke*'yi (1981) şiir dünyamıza armağan ettiği günden beri hem ülkesini, hem de kendini yükledi şiirlerine. Kendiyle içinde yaşadığı toplumu aynı potada eritti yıllarca. 70'li yılların ağıtlara sığmayan acılarını da ağırdı şiirlerine. Acısını acı olarak yaşadı. Duydukları, düşündükleri, duyumsadıkları, gördükleri... ne ise onları şiire döktü. Onun şiirleri dert dökme yeri değil elbette ama ülkemizin düzelmeyen halleri, insanımızın dramı şiirlerinde bir kez daha dünyaya ilan edildi, sergilendi, belgelendi. Belgesel ve düz politik şiirler olarak alınmasın onun şiiri. Kendini yazmaktan çekinmeyen ender şairlerden biridir Ahmet Erhan. Çekinmeden kendine yüklenmesini, eleştirmesini bilen bir şairdir. Gırtlığındaki "habis ur"dan söz ederken, yalnızlığına ve alkole duyduğu aşırı özleme bile değiniyor.

Yeni şiirlerinin yer aldığı *Sahibinden Satılık*'ta farklı "Pencereler" açıyor. Bu pencerelerde onun içli aşk şiirleri de yer alıyor ufukumuzu genişleten, acımızın içini sızlatan: "Pencerene kar buğusu bıraktım / Belki adımı yazarsın diye // Belki beni seversin diye". Onun şiiri aslında tam bir "Atlas". Çünkü kalemini tıraş eder ve kâğıda geçirdikleri "sanki bağlardan gazel"dir. Sevdiğine bir şiir yazacaktır "İlk hecesi sen / Son hecesi senden söz eder" diyen. Atlaslara hep imrenmiştir kentleri, kıtaları, yolları, denizleri, ülkeleri... düşününce. O, kendi içinde gezinip duran bir şairdir. Elli yaşın üstündedir artık ve ölüm sıkça aklına gelir. Onun için "Sevdikçe eksilirim ben" dese de, aslında "sevdikçe çoğalan"lardandır o da. Sevince çoğalır, artar. Ülkesine "Sevgilim, yurdum" diye seslenmesi de onun yurduyla nasıl çoğaldığının bir kanıtıdır bence. Sonra o korkular, halkımıza yaşatılan onca korku! "Kalbinin donduğu yere / O derin korkuya / Göm beni / Ya da / Hayata". Hayata gömülmek büyük bir yaşama isteğinden başka ne olabilir? Korkuyu yenmenin yolu hayata tutunmaktan geçmez mi? Ömrünün "kurumuş dalları"na dönüp baksa da, ona ölümü anımsatan "Çılgılık çılgılığa bir güz" ister istemez günün birinde kapısını çalacaktır. "Akşamdan kalma bir pazar günü gibi". Şair yüreği ülkesinin son dönemine de dayanamıyor ve duyumsadıklarını şiirine katık ediyor: "Ara sıra yağmur duası"na çıkılıyor susuzluğa çare olsun diye başbakanla falan. "Kel kalmış dağlarımızı türbanla" da "Örtemiyoruz" ona kalırsa. Siyaset dünyamızın gündemine ustaca göndermeler bunlar. Şu dizeler de öyle: "Çekirdek çitler gibi mayın düşüyorlar yollara / Biz, kimsek artık, üç şehit üç çocuk / Ölüyoruz ağlıyoruz dağlarda yine ölüyoruz". Kalbinin doğusundaki "fay hatları çoktan kırıldı" oysa. Deprem, türban, mayın... Türkiye'nin üç ana sıkı sorunu. Şairin yüreğini dağılıyor işte bu dizelerde gördüğümüz gibi. Kendini "Türkiye" sanmakta haksız mıdır Ahmet Erhan? "Enginimde Konya ovası, Çukurova, Harran / Eskiden benim de bir yurdum vardı". Onun için midir "Hayatın kavşağında bizi hep acı"nın beklediği.

Kuş gribi "itlaf"la, "gözyaşartıcı bomba" polislerin tavriyle doğru orantılı. "Dünyada bütün annelerin çocukları"nın "Karda kışta dağda bayırda çölde" boğazlandığı da bir gerçek ve o da bu gerçeğe parmak

AY KIRIKLARIM

giden güvercinlere mi yansam
dönsem rüzgârlara mı inansam

bir şey anlayabilmiş değilim bu dünyadan
anlamak istemediğimi de anladım inan

bir tek bunun farkına vardım
geriye düşen düşerimden

ay kırıklarım kanıyor
aykırıklarım bu yüzden.

basıyor. Kim bilebilir ki o bilsin "mecra"sının nere, "macera"sının nerede olduğunu? O, "Mersin'de çocuk, Ankara'da genç"tir aslında. Yaşamı ise "avuç içi saklanan kırık bir bilye"dir. Onun için "Sayıklamalar"da aforizmamsı bir çıkışa hazırlanır: "Kafeinsiz kahve gibiyim son günlerde; belki de aylarda, / yıllarda..." Sesini "üstü örtülü bir" çocuğa benzetiyor. Oysa şiirlerindeki sesi gürül gürüldür. O yine de "Sesim beni çağırıyor artık / Telleri kırık. Ağlama / Nesirden şiire perende attın ya / Konuşmakla gider, konuşmamakla gelir / Yazı. Yazın var, sesini silkele / Anlar boğazındaki o yırtık" Orta yaşta ölümle insan daha fazla uğraşmaya başlar, biraz o var onun üstünde ve sesinde bence. Gırtlığındaki urun onda yarattığı kötü bir ruh halini yansıtır bu upuzun düzyazı dizelerinde: "Kanser: Artık ne bir sesim var, ne de bir sözüm". Hüzün ağır basıyor işte bu uzun şiirde: "telafisi yok bu hayatın. Yaşadıklarım buza yatırılmış balıklar / gibi, donuk donuk bakıyor." Onun için hayatla ölüm arasında düşüncelere dalıp gidiyor: "Ölüm, hayatın kabuğunda bir inci gibi ışıltıyor... Ben ka / buktan yanayım!" Yıllarca görünmeyen yaraları yazdı Ahmet Erhan, şimdi görünen bir yarası olduğu için "gizliden" sevinir bile. Her şeye karşın "hayatla her gün nikâh" tazeledi bugüne dek. Geri dönüş bileğine engel olunmuyor ama "yurduna" ağlamasına kim karşıabilir ki?

Ahmet Erhan, kitabın son şiiri "Büyük İlan"da 1958'den beri "Hasarlı / Bir Hayat" yaşadığını imliyor. "egzoz niyetine cigara" içtiğini, "Kanserli / Bir de ülserli" olduğunu açıklıyor satılığa çıkardığı ömrünün ilanında.

Sesini erken yaşlarda bulmuş ve hiç yitirmemiş bir şair Ahmet Erhan. Ülkesiyle kendini iç içe geçiren ender şairlerden. Lirik ve kendine dönük onun şiirleri. Şiirindeki sesi, yer yer uyağı, iç uyakları önemsemiştir hep. *Sahibinden Satılık*'ta hüzün (yıpranmamış haliyle) dipdiri. Yaşlanmaya başlayan ve kimi rahatsızlıkları olan şairin bizimle dertleşmesini içeriyor sanki bu şiirler.

OZANLAR MEZARLIĞI

Gece yoğun, zaman yorgun
Tut elinden ruhumun, çocuksu
Ozanlar mezarlığından geçiyorum
İçimde garip güvercin korkusu
Sözcükler ayaklanıyor her yandan
Ölümsüz mısralar duyuyorum

Kapılar kapalı başka dünyalara
Kustum, bir öfke, bulut gibi
Yanlış bir yalnızım belki de
Ozanlar mezarlığında haykırıyorum
Sesim rüzgâra kapılıyor, kuşlara
Şiirin boşluğunda yüzüyorum

Zihnim imgelerle tutsak
Kalbimi beyitlere bölüyorum
Geceler gebedir hep yıkımlara
Vakit daraldı, korkuyorum
Çiçekte bir çiy tanesidir yaşamak
Ozanlar mezarlığında ölüyorum

Mehmet Sadık KIRIMLI**PENCERE**

henüz alışamadım bıraktığın boşluğa
dönüp baktım bir yaraydı akşam
çıplak ruhumda kaniyordu günün son bakışları
acıyı avucumda tutsam çocukluğum ağlamaz
aşkın kapısını açık bıraktım hadi
gir içeri...

taze bir düş gibi sokul istersen yanıma
kısa kalmasın sevinci aşkın; istersen unut beni
yüreğimde açtığın pencereyi kapat giderken
kapat ki, öptüğün yeri başkası öpmesin
okunmamış kitap gibi kalsın elinde yüreğim

sana olan susuzluğumu gidermek için ırmak
ağızlarında dolaşsam biraz su perisi
şaşırtan güzelliğini kimseye göstermeyen kıyı
uzatsa kupkuru elini okşasam... ahh!
parmaklarım yalnızlığımı aramasa ne iyi

uzak bağlara yeniden açılrsa içimin penceresi
bir salkım üzüm tanesi dalından yeni kopmuş
bir tabak ekşi erik,
elleri olsa annemizin yumuşak ve esrik
saçlarımızı okşarken sarışın bir gün ışığı. aşkın
bilinmeyen ipincecik sesi
usulca gönül telimize dokunsa biraz...

insanın içinden kopmak istemesi bir yolculuğa
ben varım : koşarak geliyorum sana. açık bırak
yüreğimde kapalı tuttuğun pencereyi

uzağa bakalım, bizi unutmayan göğün kuşlarına...

BİR DAL LİMON ÇİÇEĞİ

Osman Serhat'a

Bir dal limon çiçeği
Belki bir düş'ün gerçeği
Bu duru aydınlık
Bu eşsiz koku
Güneşin altında
Renk kokuya
Koku renge karışmış
Bir yürekle kaynaşmış
Hem sevgi hem de barış
Seviye bir adım
Kardeşliğe selam

Ah, kent kalabalık
İnsan yalnız
Her şair bir dünya
Olsa da
Özlem basıyor
Ayrılık çekiyor
Gözde kırların sesi
Gönülde ufukların ışığı
Bu duru aydınlık
Bu düş çiçeği
Bir kenti bir kente bağlıyor

Mehmet GÜLER**BURSALI BİR KADINA**

Bursa'nın B'si gibisin;
Şaşırtıyor beni
her gün daha çok dikleşen memelerin

U'su gibisin Bursa'nın;
uludağ'da yankılanmış
içimin uğultusu

R'si gibisin;
her andığımda adımı
titrek bir yürek kesilirken sana

Kıvrımlı bir Nilüfer çayısın;
S gibi bana doğru
akarken bedenim

Bursa'nın A'sı gibisin;
ağızda seninle tatlanıyor
alfabemin ilk, bursa'nın son sesi

Bursalım, nasıl anlatsam seni,
bursa gibisin işte,
tarihin derinliklerinden gelip
güncelleniyorsun bana

Halûk CENGİZ

Alıntı Üzerine

Yazılarımdaki alıntılara kendi sözlerimden fazla dikkat eder, özen gösteririm. Çünkü tırnak içindeki o söz bana ait değildir. İnsan, başkasına ait bir şeyi alıp kendisininmişçesine, dilediği gibi kullanamaz. Alıntı için de böyledir bu.

Kaynağı belirtilmeden yapılan alıntı, düpedüz çalıntıdır, hırsızlık sayılır, falan demeyeceğim; sözünü etmek istediğim şey başka.

Bana göre alıntı, kaynağı belirtilse bile istendiği gibi, akılda kaldığı gibi, kalemin ucuna geliverdiği gibi yazılmayacak bir şeydir. İçinde yazım, dilbilgisi kuralı yanlış olsa bile noktasına, virgüline kadar aslı gibi yazılması gerekir. Söylenene karşıt değil yandaş olmak bile bize o sözü değiştirme, başka türlü söyleme hakkını vermez. Kaldı ki alıntıladığımız sözü, düşünceyi yanlış anlamış, yorumlamış olabiliriz. Ancak aslı gibi, olduğu gibi, tıpatıp aynı gibi yazmamız halinde alıntılanan sözle ilgili yanlış anlamaları ortadan kaldırır, sahibine bilerek ya da bilmeyerek yapabileceğimiz haksızlığı önleyebiliriz.

Benim bildiğim budur.

Nedim Atilla'nın Neyi Eksik!

Birkaç yıl önce (10.02.2004) Hasan Pulur, *Milliyet* gazetesindeki bir yazısının başlığını “Bu Şiir Metin Altıok’undur” diye yazmak zorunda kalmıştı. Çünkü önceki yazılarında birinde Fikret Otyam’ın olduğunu söylediği dizeler, aslında Metin Altıok’a aitti. Çünkü Fikret Otyam’ın *Dosttan Gelen Selamsın* adlı kitabında bu dizeler vardı ve ne yazık ki tırnak içinde, yana yatık olarak dizildiği halde Metin Altıok adı anılmadığı için, okuyan, şiire de biraz uzakta, o dizeleri Fikret Otyam’ın sanıyordu, doğal olarak.

Hasan Pulur’un ki böyle bir yanlışlığı işte.

Ama 19.02.2006 tarihli *Akşam* gazetesinde yayımlanan “Gün Olur Alır Başımı Giderim” başlıklı Nedim Atilla yazısındaki yanlışlık başkaydı. Şöyle başlıyordu yazısı: “*Sait Faik Abasıyanık’ın ne güzel şiridir değil mi, ‘O ada senin bu ada benim, yelkovan kuşlarının peşi sıra...*”

Fark ettiniz değil mi?.. Alıntıladığı dizeler Orhan Veli’nin.

Nedim Atilla’nın 12 kitabı varmış. Başkalarına ait 5 kitaba da koordinatörlük yapmış, ne demekse.

Anlaşılan, yetmiyor.

Üstelik yayımlanmak üzere yazıyorsan daha fazlasını yapmaya mecbursun. Alıntı kolay gözükür, ama değildir. Çünkü tırnak içindeki o söz sana ait değildir.

Başlıktaki soru mu? Kendini-bilmezini biri değilim ben; Nedim Atilla’nın eksikliği olduğunu nasıl söylerim... bence Hasan Pulur’un artıları fazla, diyebileceğim bu.

Alıntıların Baş Tacı

Sait Faik, deyince aklıma ne geldi: “*Yazmasam deli olacaktım.*”

Son Kuşlar kitabındaki “Haritada Bir Nokta” hikâyesinde geçen bu sözü alıp kullanan kullanana.

İnternette şöyle bir dolandım: Adlarını yazar-çizer olarak daha önce duymadığım, belki de zaten olmayan Emin Semiz, Prof. Dr. Namık Açıköz, Murat Erol, Ümit Çetin, Cem Mumcu, Fadime Özkan, bu sözü “*Yazmasam çıldıracaktım*” biçiminde kullanmışlar.

İşin kötüsü Oya Baydar, Enis Batur, Cemil Kavukçu, Murathan Mungan, Yelda Karataş, Ahmet Turan Alkan da “*Yazmasam çıldıracaktım*” biçiminde kullanmışlar bu sözü.

M. Salih Polat ise, Elif Şafak’la yaptığı söyleşide “Sait Faik gibi, ‘*Yazmasam çıldıracaktım*’ diye bir derdiniz var mı?”; Sezgin Kaymaz’la yaptığı söyleşide “Sait Faik gibi ‘*Yazmasam çıldıracaktım*’

türünden gerekçeleriniz var mı?”; Müge İplikçi ile yaptığı söyleşide de “Sait Faik gibi, ‘*Yazmasam çıldıracaktım*’ dediğiniz oluyor mu?” biçiminde birbirinden yaratıcı sorular sorarken Sait Faik’in bu sözünü diline dolamış; aklında kaldığı ya da aklına estiği gibi kullanmış.

Anlam değişmiyor, tamam da, “*Yazmasam deli olacaktım*”ı “*Yazmasam çıldıracaktım*”a çevirme hakkını veriyor mu bize?

Öyleyse “İstiklâl Marşı” yerine “Kurtuluş Marşı” da diyebiliriz rahatça. Namık Kemal’in *İntibah*’ından “Uyanış”; Nâzım Hikmet’in “Otobiyografi” şiiirinden “Özgeçmiş” adıyla söz edebiliriz. “Bilinmeze giden bir vapur kalkar bu limandan” ya da “Bu sönen, gölgelene dünyada bize kala kala bir anımsama keyfi kaldı” diye okuyabiliriz Yahya Kemal’le Ahmet Haşim’in dizelerini. Cahit Sıtkı’nın aynı adı taşıyan hikâyesi, “Tasavvurları tahakkuk ettirmek neye?” sözleriyle bitiyordu. Demek, “Tasarımları gerçekleştirmek, pratiğe dökmek neden?” dersem kimsenin gıki çıkmayacak.

Hayır, şaşırıyorum.

Olur mu olur!

“Yazmasam Deli Olacaktım”

“*Yazmasam deli olacaktım*”dan yola çıkan alıntılardan söz edip de Rasim Özdenören’in alıntısını anmazsam gözlerim açık ölürüm!

Öyle bir alıntı ki Özdenören’in ki, evlere şenlik... anlam, mana hak getire! Abartmıyorum, haksızlık ettiğimi de sanmıyorum; bana göre ha elinde baltayla ormana dalmışsın, ha bu sözden şu alıntıyı çıkarmışsın: “Sait Faik kalemini öptükten sonra ‘*Yazmasam ölecektim*’ diyordu ya...”

Pes!..

Kibarlığımın pes, diyorum, yoksa ağızından çok daha kötü bir laf çıkabilir!

70’ine merdiven dayamış, bildiğim kadarıyla 40’a yakın kitabı olan biri, Rasim Özdenören. 70’ine merdiven dayamış olduğunu bir kez daha vurgulamanın yararı olacağını sanmam. Bana göre bunun yaşla başla ilgisi yok.

Oysa *Yazı, İmge ve Gerçeklik* adlı kitabında şöyle diyor Özdenören:

“...Bazı yazıların şifresini çözmek emek ve çaba gerektirebilir. Ama gene de, son tahlilde, yazar, yazdığı yazının anlaşılman kalmasını amaçlamaz. Yazının zor anlaşılır olması, yazarla okur arasında var bulunması gereken parola ve işaret üzerinde tam bir mutabakatın sağlanamamış olmasıyla ilişkilendirilebilir.”

Tanrı aşkına, “*Yazmasam deli olacaktım*”dan söz ediyoruz. Topu topu 3 sözcük. Ne parolası, ne işareti? Bu sözün tamamı parola, işaret olsa ne olur?

Açıkçası benim aklıma, bunu, “*Yazmasam ölecektim*” biçiminde algılayan bir beynin başkalarınınkinden farklı çalıştığını söylemekten başka şey gelmiyor.

Ben de bunu yazmasam deli olacaktım!

Felsefi Şiir

Gençliğimden beri felsefeye düşkünüm, üstelik yıllardır şiir okurum. Sonunda oldu, işte:

“iki,
iki daha dört, reis.

bir sendense
bir de benden.

gel varalım altına
:eyleme bizi sensiz”

Bunca yıllık deneyiminin ardından biri kalkıp da “Böyle bir metinde şiir aramak ne kadar abesse, felsefe aramak da o kadar vahimdir” gibisinden bir şeyler söylerse; felsefeydi, şiirdi, bir yana bırakır fena halde kırarım, demedi demeyin.

Yayın Yönetmeni : Ramis DARA (Mollagürani Mh. Teker Sk. No: 8, Zemin Kat Osmangazi-BURSA)
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü : Tülay ELAL MUŞ (Barış Mh. Adalet Sk. Adaletkent Sitesi H Bl. D: 3 16140 Nilüfer – BURSA)
Yayın Danışmanları : Serdar ÜNVER, İhsan ÜREN, Hilmi HAŞAL, Nuri DEMİRCİ.

Yazışma Adresi : Ramis DARA P.K. 68 16361 Ulucami - BURSA
Elektronik Posta : akatalpa@hotmail.com
Katki Payı : 15 YTL
Posta Çeki : Hilmi HAŞAL adına 584893 numaralı hesap
Baskı : Özsan Matbaacılık, İzmir Cad., No: 221 - BURSA
Yayın Türü : Yaygın süreli yayın.
ISSN 1305 – 7685

